

INŠPEKCIJSKI POSTOPEK

- 1. Katere inšpekcije morajo upoštevati ZIN in za katere ZIN ne velja? Opredelite obseg veljavnosti zakona!** ZIN velja za vsa področja inšpekcij (tržna, šolska, komunalna, požarna...) Tako kot za državne velja ZIN tudi za občinske inšpekcije – le izjemoma za občine ne velja v delu, ki se nanaša na organizacijo inšpekcij. Smiselno ZIN po področnih zakonih uporabljajo tudi regulatorne agencije. ZIN pa se ne uporablja za: *upravno inšpekcijo *proračunsko inšpekcijo * obrambno inšpekcijo *inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev *druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti, razen splošnih določb in načel koordinacije delovanja inšpektorjev, položaja, pravic in dolžnosti inšpektorjev in pooblastil inšpektorjev. Obseg veljavnosti zakona: *velja za državne in občinske inšpekcije *za vsa področja inšpekcij *le za zunanje oblike inšpekcij, ne velja pa za notranje oblike nadzora.
- 2. Katera načela določa ZIN?** *načelo samostojnosti (pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora so v okviru svojih pooblastil samostojni *načelo varstva javnega in zasebnega interesa *načelo sorazmernosti *načelo javnosti
- 3. Opredelite načelo varstva javnega interesa!** Inšpektor mora v inšpekcijskem postopku pri opravljanju nadzora varovati javni interes in hkrati interes pravnih in fizičnih oseb. V inšpekcijskih zadevah vedno prevlada javni interes, kajti šteje se, da je spoštovanje veljavnosti zakonov v interesu vseh. Po ZIN gre za javni interes: *če gre za varstvo življenja in zdravja ljudi *če gre za varstvo življenja in zdravja živali *varstvo premoženja *varstvo naravnega okolja
- 4. Opredelite samostojnost v inšpekcijskih postopkih!** Inšpektorji so pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora v okviru svojih pooblastil samostojni. Inšpektorji imajo po 18. In 19. Čl ZINA določena pooblastila, ki omogočajo, da vodijo postopek od začetka do zaključka. V inšpektoratih se kaže avtonomija na 3. Načine: *strokovna (izdaja odločb na 1. Stopnji) *kadrovska (glavnega inšpektorja imenuje minister, javni natečaj) * finančna (inšpektorat ima samostojen proračun)
- 5. Kako se izraža načelo sorazmernosti v inšpekcijskih postopkih?** Inšpektor mora pri odrejanju ukrepov in izražanju svojih pooblastil ravnati v sorazmerju med z zakonom odrejenim ukrepom in ciljem, ki naj ga ta ukrep doseže. V delovanju pravnih in fizičnih oseb lahko poseže le v obsegu, ki je nujen za zagotavljanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora. Pri izbiri ukrepov mora upoštevati težo kršitve in izreči ukrep, ki je za zavezanca ugodnejši. Pri tehtanju ukrepov in ciljev mora inšpektor upoštevati tudi primeren rok za odpravo nepravilnosti.
- 6. V katerih ukrepih se izraža načelo javnosti po ZIN?** To načelo nalaga inšpektorju, da seznanja oz. obvešča javnost o svojih ugotovitvah ter ukrepih, da se zavarujejo pravice pravnih in fizičnih oseb. O teh ukrepih se javnost obvešča s sredstvi javnega obveščanja. Zagotovitev spoštovanja javnega reda.
- 7. Kateri organ je v inšpekcijskih postopkih pristojen na prvi in kateri na drugi stopnji?** *Inšpektorat oz. drug inšpekcijski organ v sestavi ministrstva odloča na 1. Stopnji v zvezi z državnimi inšpekcijami. O pritožbah odloča ministrstvo v okviru katerega deluje prvo stopenjski inšpekcijski organ. *Smiselno ZIN uporabljajo tudi regulatorne agencije, pri čemer agencija deluje na 1.stopnji o pritožbah pa odloča resorno ministrstvo. *Občinski inšpektorji delujejo v okviru občinske uprave na 1.stopnji, o pritožbah zoper njihove odločbe odloča župan.
- 8. Katere uradne osebe sodelujejo v inšpekcijskih postopkih?** V inšpekcijskih postopkih nadzor izvršujejo inšpektorji s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Posamezna dejanja v postopku pred izdajo odločbe v inšpekcijskih zadevah lahko po pooblastilu

inšpektorja opravljajo tudi druge uradne osebe zaposlene v inšpekciji. +glavni inšpektor, začasni inšpektor.

9. Kateri so pogoji za inšpektorja in kakšen je obseg njegovih pooblastil v postopku?

Kot inšpektor je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje 3 osnovne pogoje: *univerzitetno oz visokošolsko izobrazbo s specializacijo po pravilih zakona, ki ureja uslužbenki sistem *najmanj 5 let delovnih izkušenj *opravljen inšpektorski izpit Obseg njihovih pooblastil: *neposredno po ZIN in ZUP pooblastila za odločanje v upravnem in prekrškovnem postopku *ne sme opravljati dejavnosti oz dela za drugega delodajalca, razen če gre za znanstvene ali pedagoške namene *varovati mora tajnost podatkov – tudi po prenehanju del. razmerja. *varovati mora tajnost vira informacij *odgovornost za opustitev nadzora *odgovornost če ne poda prijave *ne sme se ga premestiti na drugo delavno mesto brez njegovega soglasja *samostojno vodi postopek

10. Kakšen je status prijavitelja v inšpekcijskih zadevah? V inšpekcijskem postopku prijavitelj nima položaja stranke, ker se postopek kljub prijavi začne po uradni dolžnosti. Inšpektor je dolžan varovati tajnost vira prijave. Če je prijava lažna se prijavitelja kaznuje v prekrškovnem postopku z globo.

11. Kdo je stranka v inšpekcijskem postopku in kdo ne? Stranka je zavezanec, torej fizična ali pravna oseba katere ravnanje s e nadzira. Stranka v postopku je lahko tudi stranski udeleženec, ki bi bil z ukrepi inšpektorja prizadet. Za stranko se ne šteje prijavitelj, razen izjemoma, če je s kršitvijo neposredno oškodovan.

12. Navedite inšpektorjeva pooblastila po ZIN? *pregleda prostore, objekte, stroje, naprave, delovna sredstva, napeljave, blago, snovi, poslovne knjige, loistine, dokumentacijo, poslovanje državnih organov, samostojnih podjetnikov *pregled listin, pogodb, poslovnih knjig na elektronskem mediju *pravico zaslišati stranke, priče, ter postaviti izvedence *pregleda identifikacijske listine, ali kako drugače preveri istovetnost *brezplačno lahko pridobi in uporabi osebne in druge podatke, ki so potrebni za nadzor *na stroške zavezanca lahko vzame vzorce materialov, blaga za analizo *lahko fotografira ali posname prostore *lahko zaseže predmete, dokumentacijo ali vzorce *ima druga pooblastila po področni zakonodaji *reproducira listine * samostojno vodi postopek, izdaja odločbe v upravnih in prekrškovnih zadevah

13. Kdaj in kako v inšpekcijskih postopkih sodeluje policija? Če zavezanec brez upravičenih razlogov ne dovoli vstopa v prostore ali objekte, kjer se dejavnost opravlja ima inšpektor pravico vstopiti v prostor mimo volje zavezanca ob pomoči policije. V primeru, da inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora naleti na fizični odpor, lahko zahteva pomoč policije.

14. Kdaj se v inšpekcijskih stvareh izda zapisnik? *V primeru, da se v postopku inšpekcijskega nadzora ugotovi, da zavezanec ni storil kršitve zakona inšpektor postopek ustavi s sklepom ali v obliki zapisa o ustavitvi na koncu zapisnika o inšpekcijskem pregledu. *če gre za nujne in neodložljive ukrepe inšpektor pred izdajo odločbe vroči zavezancu zapisnik in ga pozove, da se v določenem roku, ki ne sme biti krajši od 48 ur izjavi o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah *v primeru, da inšpektor ugotovi kršitev zakona, katerega izvajanje nadzoruje druga inšpekcija, sam ugotovi dejansko stanje in o svojih ugotovitvah se stavi zapisnik, ki ga posreduje pristojni inšpekciji. *Zapisnik se izda tudi, ko inšpektor ugotovi kršitve, nepravilnosti, zato v zapisnik navede svoje ugotovitve, izrečeno opozorilo ter rok za odpravo pomanjkljivosti.

15. Katere so značilnosti oz. posebnosti inšpekcijskega zapisnika? Inšpekcijski zapisnik obsega: *uvod (navedejo se podatki o organu, pravne podlage, številka in datum izdaje) *ugotovitve (opiše se ugotovljeno dejansko stanje, morebitne nepravilnosti, navedejo

dokazi) *zaključek (navedejo se ugotovitve, odredijo ukrepi) *odrejeni ukrepi *pouk o pravnem sredstvu *podpis uradne osebe *pečat organa. Velikokrat se zapisnik ne more napisati ali natisniti na kraju samem, zato se ga vroči po pošti. Ponavadi se ga piše v prostorih inšpektorata, zaradi narave okolja. Če so potrebna zaslišanja, se razpiše ustna obravnava.

16. Kako se obračunajo stroški v inšpekcijskih postopkih? *če je ugotovljeno, da je zavezanec kršil zakon ali drug predpis, plača stroške zavezanec. *če se inšpekcijski postopek ustavi, ker nepravilnosti niso bile ugotovljene, krije stroške inšpekcijski organ *stroške postopka, ki so nastali zaradi lažne prijave, krije prijavitelj

17. Kako lahko inšpektor preventivno ukrepa zoper zavezanca? *odgovarja na pisna vprašanja *preko medijev obvešča javnost o ugotovljenih nepravilnostih ter o posledicah kršitve zakonov in drugih predpisov *na druge načine deluje v smislu ozaveščanja javnosti. Sledi lahko le ustno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti.

18. Opredelite opozorilo kot preventivni inšpekcijski ukrep! Inšpektor odredi ustno opozorilo če: *oceni, da je opozorilo zadosten ukrep *lahko domneva, da bo zavezanec na podlagi opozorila odpravil pomanjkljivosti v določenem roku

19. Kdaj se inšpekcijski postopek zaključi s sklepom o ustavitvi postopka? Ko inšpektor zapiše v zapisnik opozorilo in rok za odpravo – po preteku tega roka opravi kontrolni pregled in če ugotovi, da je bilo opozorilo upoštevano – izda sklep s katerim ustavi postopek, kot da kršitve ne bi bilo.

20. Opredelite redne ukrepe inšpektorjev v skladu z ZIN! *V obliki upravne odločbe odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti *izvede hitri prekrškovni postopek za storjen prekršek in izda plačilni nalog ali odločbo o prekršku *poda ovadbo v primeru domneve storitve kaznivega dejanja *predlaga pristojnemu organu druge ustrezne ukrepe, če zanje sam ni pristojen

21. V kakšnih oblikah inšpektor izvaja redne inšpekcijske ukrepe? *V obliki ODLOČBE s katero odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti *izvede HITRI PREKRŠKOVNI POSTOPEK in izda plačilni nalog *poda KAZENSKO OVADBO za kaznivo dejanje *poda PREDLOG SODIŠČU za izdajo odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti *poda PREDLOG SODIŠČU za odvzem predmetov ali koristi pridobljene z nelegalnim ravnanjem

22. Kdaj in kako inšpektor vodi hitri prekrškovni postopek? Inšpektor izvede hitri prekrškovni postopek za storjen prekršek in v primeru ugotovitve dejanskega stanja prekrška ter prekrškovne odgovornosti izda plačilni nalog ali odločbo o prekršku.

23. Katere so posebnosti inšpekcijske ureditvene odločbe v razmerju do značilnosti odločbe po ZUP? * V izreku je obvezna sestavina roka za odpravo pomanjkljivosti oz. kršitev *v izreku se navede klavzula o nesuspendivnosti pritožbe, kajti za vse inšpekcijske odločbe velja, da pritožba ne zadrži izvršitve *odločbo izda inšpektor samostojno v okviru zakonskega pooblastila za odločanje

24. Kdaj inšpektor izvede posebne ukrepe in kateri so? Če inšpektor ugotovi, da zavezanec v roku, ki ga je določil za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti, kršitev ni odpravil, lahko z upravno odločbo: *(začasno) prepove opravljanje dejavnosti *odvzame dokumentacijo in predmete. Če bi bilo v nasprotnem primeru ogroženo življenje ali zdravje ljudi, živali, okolje, premoženje.. Če ukrep prepovedi opravljanja ni uspešen lahko: *odredi zapečatenje prostorov ali tehnologije *naloži odklop energentov, vode, el. Storitvev *podizvajalcem zavezanca naloži, da prekinejo dela za zavezanca

25. Kakšna je odškodninska odgovornost v okviru inšpekcijskega nadzora? Če inšpektor povzroči zavezancu s svojim protipravnim dejanjem ali z opustitvijo materialno škodo, odgovarja za to škodo država. Protipravno ravnanje inšpektorja lahko predstavlja: *če

inšpektor ni ukrepal, čeprav bi moral in je zato nastala škoda *če je uporabil prekomerne ukrepe, ki niso v sorazmerju s cilji, ki jih zasleduje predpis *če je uporabil neustrezne ukrepe. Država oz. pristojen organ lahko uveljavlja proti inšpektorju regresni zahtevek, če je inšpektor škodo povzročil namerno ali iz hude malomarnosti.

POKOJNINSKI IN INVALIDSKI POSTOPKI

- 1. Kdo odloča o pokojninskih in invalidskih zadevah?** A) o pravicah iz zavarovanja: *na prvi stopnji: območna enota zavoda (na območju katere je bila oseba nazadnje zavarovana) *na drugi stopnji: posebna enota na sedežu zavoda B) o pravicah ki se uveljavljajo z uporabo mednarodnih sporazumov in o transferju pokojnin odloča: *na prvi stopnji območna enota zavoda *na drugi stopnji enota na sedežu zavoda. Zavod za zdravstveno zavarovanje je kot nosilec javnih pooblastil statusno organiziran kot javni zavod.
- 2. Katera so pravila o krajevni pristojnosti v okviru Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje?** Krajevna pristojnost se določa po vpisu zavarovancev oz. drugih upravičencev v matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic, pri čemer o pravici odloča enota zavoda, na območju katere je oseba ki uveljavlja pravico nazadnje zavarovana. Zakon določa krajevno pristojnost le za odločanje, ne pa za sprejem vloge, kar pomeni, da če je za odločitev o zahtevku pristojna enota v drugem kraju, se vloga takoj odstopi krajevno pristojni enoti.
- 3. Kdaj je uveden pokojninski in kdaj invalidski postopek?** *pokojninski – ko zavod prejme zahtevo o uveljavljanju pravic *invalidski – ko zavod prejme zahtevo s popolno delovno dokumentacijo zavarovanca, ter medicinsko dokumentacijo o zavarovančevem stanju
- 4. Kdo ima lastnost stranke v invalidskem in pokojninskem postopku?** Zakon priznava status stranke zavarovancem in jih tako tudi imenuje. Kot zavarovance zakon določa: *zaposlene na območju Slovenije *izvoljene ali imenovane državne in občinske funkcionarje, če za funkcijo prejemajo plačo *zaposlene pri slovenskem delodajalcu, ki so na delu v tujini *tujce, ki so zaposleni v Sloveniji pri mednarodnih organizacijah *državljanke RS, ki so zaposleni pri tujcih *samozaposlene in kmete *vrhunske športnike *brezposelne, če prejemajo nadomestilo *starše, če niso zavarovani po drugem temelju *družinske pomočnike *vajence in vojake, dijake in študente ter otroke z motnjami v razvoju
- 5. Kdo lahko vloži zahtevek v pokojninskih in invalidskih zadevah?** *postopek za uveljavljanje pravice do vdovske ali družinske pokojnine na zahtevo vdove ali vdovca oz. družinskega člana ali zakonitega zastopnika *postopek za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja se začne tudi na predlog zavarovančevega osebnega ali imenovanega zdravnika *praviloma pa se vsi postopki začnejo na zahtevo zavarovanca, lahko pa tudi po uradni dolžnosti
- 6. Katere so posebnosti pravil v invalidskem postopku glede umika zahtevka?** Če predlog za začetek postopka za uveljavitev pravice iz invalidskega zavarovanja poda zdravnik, ga zavarovanec oz. zakoniti zastopnik ne more umakniti. Velja pa tudi obratno, saj ni mogoče ustaviti postopka, če je predlog zdravnik podal in bi ga želel umakniti, pa se zavarovanec z ustitvijo ne strinja.
- 7. Kdaj je v pokojninskih in invalidskih postopkih potrebno postaviti izvedenca?** *izvedenska mnenja o invalidnosti, telesni okvari, potrebi po stalni pomoči in postrežbi

ter o nezmožnosti za delo oz nezmožnosti za delo vdove ali vdovca oz drugih zavarovančevih družinskih članov dajejo izvedenski organi zavoda. *to so invalidske komisije, zdravniki posamezniki in druge strokovne institucije, ki jih imenuje pristojni organ zavoda *v primerih, ko se ugotavlja invalidnost poda izvedensko mnenje invalidska komisija v sestavi dveh članov (zdravnika in enega člana strokovnjaka s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, varstva pri delu, organizacije dela industrijske tehnologije ali psihologije oz drugega ustreznega področja)

8. **Katero temeljno načelo ZUP se predvsem v invalidskih postopkih močno omejuje in kako?** Gre za načelo proste presoje dokazov, saj mora zavod v določenih postopkih postaviti izvedenca. Poleg tega so mnenja invalidskih komisij – zlasti o statusu invalidov, njihovih kategorizaciji in pripadajočih pravicah, zlasti za Zavod obvezujoča. To načelo je torej predvsem v invalidskih postopkih omejeno v dveh elementih: *glede obveznosti postavitve izvedenca *glede vezanosti Zavoda na mnenje izvedencev
9. **Kdaj in kako se v pokojninskih zadevah izda začasna odločba?** Če zavarovanec ima pravico do pokojnine, ni pa mogoče določiti njene višine ali ni mogoče takoj končati postopka zaradi kakšnega predhodnega vprašanja, se začasno izplačuje akontacija, ki se določi po zbranih podatkih. Akontacija se izplačuje na podlagi naloga ki ga izda pooblaščen delavec zavoda. Kopija naloga se izroči zavarovancu.
10. **Katere so posebnosti pritožbe zoper pokojninsko oz invalidsko odločbo v primerjavi z ZUP?** *pritožba praviloma ne zadrži izvršitve odločbe *odločba izdana v obnovi postopka učinkuje od prvega dne naslednjega meseca po dani zahtevi oz po izdaji odločbe, če je bil postopek uveden po uradni dolžnosti. Pritožba se vloži pri enoti, ki je izdala odločbo ali pri katerikoli enoti zavoda, če pa je izdana odločba za uveljavljanje pravic na podlagi invalidnosti, ima pravico do pritožbe tudi delodajalec. Za pritožbe se takse ne plačujejo.
11. **Kdaj in kako poteka revizija pokojninskih odločb in invalidskih mnenj?** Revizija predstavlja notranjo kontrolo pravilnosti izračuna pokojnine. Opravi se za vse odločbe, s katerimi območna enota Zavoda kot 1 stopenjski organ prizna kako pravico. Revizijo opravi organ 2 stopnje. Če je vložena pritožba zoper 1 stopenjsko odločbo, pa se o reviziji in pritožbi odloča hkrati. V reviziji se lahko 1 stopenjska odločba potrdi, spremeni, odpravi ali razveljavi. Če se uveljavljajo pravice iz invalidskega zavarovanja, se v revizijo pošlje pozitivno mnenje invalidske komisije prve stopnje. Revizijo mnenja opravi invalidska komisija druge stopnje. Odločbe s katero je bila priznana pravica do pokojnine po mednarodnem sporazumu ni potrebno predložiti v revizijo.
12. **Opreделите sodno varstvo v pokojninskih in invalidskih stvareh.** *Sodno varstvo poteka pred delovnim in socialnim sodiščem. Sodno varstvo lahko zavarovanec uveljavi v roku 30 dni od vročitve odločbe izdane na drugi stopnji. Sodno varstvo lahko uveljavi tudi delodajalec, če je z dokončno odločbo zavoda odločeno o pravici zavarovanca na podlagi invalidnosti. *Sodno varstvo v postopku revizije: Zoper odločbo izdano v reviziji s katero je spremenjena odločba 1 stopnje, je zagotovljeno sodno varstvo. Ni pa mogoče zoper odločbo, ki je bila odpravljena ali razveljavljena. ....pred tem morajo biti izčrpana vsa pravna sredstva.

UVELJAVLJANJE PRAVIC IZ ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

1. **Kdo je stranka v zdravstvenih postopkih ter kako dokazuje in rešuje svoj status?** Kot stranke so v ZZVZZ opredeljene zavarovane osebe. Pojem zavarovanih

oseb vključuje zavarovance in njihove družinske člane. Med zavarovance sodijo:
*osebe, ki so v delovnem razmerju v RS *lastniki zasebnih podjetij v Sloveniji
*brezposelni, ki prejemajo nadomestilo za čas brezposelnosti *prejemniki pokojnine,
ki stalno prebivajo v Sloveniji *vrhunski športniki in šahisti *osebje na konzularnih
predstavištvih *invalidi, vojni veterani, kmetje

Če zavarovanci nimajo sredstev plačuje prispevke za obvezno zavarovanje občina.
Družinski člani niso sami zavarovanci, če niso dopolnili 15 oz 18 let oz se po tej
starosti še redno šolajo Zakon deli družinske člane na: *ožje (zakonec in otrok
zavarovanca) *širše (pastorki, vnuki, sestre, bratje, starši, če jih zavarovanec
preživlja). Status zavarovane osebe se dokazuje s kartico zdravstvenega
zavarovanja, če je ta sporen, mora zavarovana oseba uveljavljati svoj status v
posebnem upravnem postopku na območni enoti zavoda. O tem se izda odločba.

2. **Kdo izvede prijavo v zavarovanje in v kakšnem obsegu?** Prijavo v zavarovanje vložiti zavezanec za plačilo prispevkov najpozneje v 8 dneh od začetka zavarovanja. Pri tem zavod ugotavlja lastnost zavarovane osebe.
3. **Kakšen pomen ima kartica zdravstvenega zavarovanja?** Status zavarovane osebe se izkazuje s kartico zdravstvenega zavarovanja. Za uveljavljanje pravic ob delu ali daljšem bivanju v tujini, se izda evropska kartica zdravstvenega zavarovanja. Dostop do podatkov na kartici je zaščiten, saj ima kartica dvojen varovalni sistem profesionalne kartice. Ta kartica ima značaj javne listine – torej za podatke navedene na njej velja, da so resnični, razen če se dokaže nasprotno.
4. **Kakšen status ima v socialnih postopkih delodajalec?** Delodajalec se lahko na odločbo imenovanega zdravnika pritoži v 3 delovnih dneh od vročitve odločbe. Če zavod potrebuje delovno dokumentacijo zavarovanca (upravni, invalidski postopki), jo mora predložiti. Kadar gre za daljšo odsotnost zavarovanca z dela, lahko sproži postopek pred imenovanim zdravnikom.
5. **Opredelite pojem izvedenskih organov pri odločanju o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.** V zdravstvenih postopkih odločajo izvedenski organi v imenu ZZSZ, torej gre za zdravnike in zdravstvene komisije, ki so zaradi strokovne usposobljenosti v prvi vrsti izvedenci, vendar za razliko od običajne vloge izvedencev po ZUP ne podajo le mnenja, ampak neposredno odločijo, izdajo odločbo ali drug akt. Med izvedenskimi organi po zakonu delujejo trije: *na najnižji stopnji odloča izbrani osebni zdravnik v okviru predupravnega odločanja *V upravnem postopku na 1 stopnji odločbe izdaja imenovani zdravnik *O pritožbah zoper odločbo imenovanega zdravnika odloča zdravstvena komisija
6. **Kako se izbira osebnega zdravnika? Opišite reševanje potencialnega spora!** Izjava o izbiri pri uveljavljanju pravic iz obveznih socialnih zavarovanj pred upravnim postopkom in v njem predstavlja pooblastilo stranke, zdravnik svojega zavarovanca zastopa. Z izjavo zavarovanec tudi dovoli vpogled nadzornim zdravnikom Zavoda v osebne podatke, ki se nanašajo na uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Običajno si zavarovana oseba izbere zdravnika v kraju bivanja, lahko pa tudi izven, a v tem primeru ni opravičena do povračila potnih stroškov. Izbiri osebnega zdravnika opravi zavarovana oseba s podpisom izjave o izbiri. Če nastopi v zvezi z izbiri osebnega zdravnika spor – o zadevi vodi postopek območna enota Zavoda, o čemer se izda upravna odločba.
7. **Kdo je osebni zdravnik in o čem odloča?** Izbrani osebni zdravnik je zdravnik, ki ga v sklopu mreže zdravstvenih storitev v okviru javnih zavodov ali izmed zasebnih zdravnikov ali zavodov – koncesionarjev izbere zavarovana oseba. Zakon v 80.

Členu kot osebnega zdravnika določa: *splošnega zdravnika *zobozdravnika
*ginekologa *pediatra

Osebni zdravnik odloča o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, vendar ne v obliki odločb. Pristojnosti osebnega zdravnika: *skrbi za zdravje zavarovanih oseb *odloča o začasni zadržanosti z dela zaradi nezmožnosti za delo in drugih razlogov do 30 dni *napotuje na specialistično in bolnišnično zdravljenje *izdaja recepte *vodi zdravstveno dokumentacijo zavarovanih oseb *ima druge pristojnosti In druge: *vloži zahtevek imenovanemu zdravniku *predlaga uvedbo postopka za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja

8. **Kakšen pomen ima izjava o izbiri osebnega zdravnika?** Izbiro osebnega zdravnika opravi zavarovana oseba s podpisom izjave o izbiri. Ta v upravnih postopkih predstavlja pooblastilo, torej da osebni zdravnik zastopa zavarovanca. Z izjavo zavarovanec tudi dovoli vpogled nadzornim zdravnikom v osebne podatke. Običajno zavarovanec osebnega zdravnika izbere v kraju bivanja, lahko pa tudi zven. Izjava velja najmanj za dobo enega leta in se avtomatsko podaljšuje.
9. **Kdo je imenovani zdravnik in katere pristojnosti ima?** Imenovani zdravnik odloča na prvi stopnji v obliki upravnih odločb. Poleg medicinske izobrazbe je pogoj tudi, da ima opravljen strokovni izpit iz upravnega postopka. Imenovanega zdravnika imenuje upravni odbor Zavoda za zdravstveno zavarovanje v skladu s svojim aktom o sistemizaciji delovnih mest. Pristojnosti: *presoja upravičenost ugotovljene nezmožnosti za delo do 30 dni *odloča o napotitvi na zdraviliško zdravljenje *odloča o upravičenosti zdravljenja v tujini *odloča o upravičenosti zamenjave medicinsko tehničnih pripomočkov *ima druge pristojnosti po pravilih OZZ *predlaga uvedbo postopka za uveljavljanje pravic iz invalidskega zavarovanja
10. **Kdo sproži postopek pred imenovanim zdravnikom in v katerih rokih se zahteve vložijo, izda odločba in vložijo pritožba?** Postopek pred imenovanim zdravnikom se začne: *na zahtevo zavarovanca, osebnega zdravnika ali delodajalca *po uradni dolžnosti
Zahtevek lahko vložijo zavarovana oseba ali osebni zdravnik po splošnem pooblastilu zavarovanca, kadar gre za presojo upravičenosti dodeljenega bolniškega staleža s strani osebnega zdravnika. Zahtevo v 3 dneh lahko vložijo tudi delodajalec. Postopek vodi imenovani zdravnik v skrajšani obliki na podlagi spisov in brez pregleda zavarovancev ali pa v posebnem ugotovitvenem postopku. Po končanem postopku imenovani zdravnik izda odločbo oz. v primeru postopkovnih odločite sklep. Odločba se po ZUP osebno vroči zavarovani osebi in v primeru legitimacije za pritožbo tudi delodajalcu. Pritožba zoper odločbo imenovanega zdravnika ne zadrži njene izvršitve. Pritožbo lahko vložita zavarovana oseba ali delodajalec, osebni zdravnik pa ne. Rok za vložitev pritožbe je 3 delovne dni od vročitve odločbe, o pritožbi pa mora 2 stopenjski organ odločiti najkasneje v 8 dneh od prejema pritožbe. Pri odločitvi lahko zdravstvena komisija pritožbo zavrne kot neutemeljeno, s svojo odločbo 1 stopenjsko nadomesti, le izjemoma pa odpravi in vrne imenovanemu zdravniku v ponovno odločanje.
11. **Kakšna je sestava zdravniške komisije in katere pristojnosti ima?** Zdravstvena komisija je 3 članska. Sestavljajo jo 2 zdravnika in diplomirani pravnik. Imenuje jo upravni odbor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Deluje v Ljubljani in Mariboru. Zdravstvena komisija odloča o pritožbi kot 2 stopenjski organ in sicer najkasneje v 8 dneh od dneva pritožbe. Pritožbo lahko zavrne, jo nadomesti (prvostopenjsko) s svojo, izjemoma pa odparavi in vrne imenovanemu zdravniku v

ponovno odločanje. *v LJ in MB obravnava pritožbe zoper odločbe imenovanih zdravnikov *obrnava pritožbe zoper odločbe o napotitvi na zdravljenje v tujino (odločajo v LJ).

12. **O katerih pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja odločata območna enota in direkcija ZZZS?** *odločata o nadomestilih plače za čas zadržanosti z dela *odločata o potnih stroških v zvezi z zdravljenjem *odločata o pogrebnini in posmrtnini *rešujeta spore glede izbire osebnega zdravnika *odločata v sporih glede lastnosti zavarovane osebe *drugo po pravilih OZZ
13. **Kdo odloča v postopku ugotavljanja nezmožnosti za delo?** Imenovani zdravnik ima pristojnosti da: *presoja upravičenost ugotovljene nezmožnosti za delo do 30 dni, na podlagi katere je osebni zdravnik odredil bolniški dopust *ugotavlja začasno nezmožnost za delo iz bolezenskih razlogov za čas nad 30 dni in v primeru recidivov do 10 dni
+ osebni zdravnik in zdravniška komisija – shema str 244 (o pritožbi zoper odločbo imenovanega zdravnika)
14. **Kdo izdaja 1 stopenjske odločbe v zdravstvenih postopkih?** Po končanem postopku imenovani zdravnik izda 1 stopenjsko odločbo, ki se po ZUP osebno vroči zavarovani osebi (lahko tudi delodajalcu)
+ območna enota ZZZS (glede spora o lastnosti zavarovane osebe, glede potencialnega spora med osebnim zdravnikom in zavarovancem)
15. **Opredelite sodno varstvo zoper dokončne odločbe iz obveznih socialnih zavarovanj!** Zoper dokončne odločbe zdr komisije lahko zavarovana oseba in delodajalec vložita tožbo na socialno sodišče v 30 dneh od vročitve odločbe 2 stopnje. Po zaključenem socialnem sporu je možna ustavna pritožba in tožba na ESČP